

Billund
kommune

Dato: 20-10-2021

Miljøtilladelse til smågriseproduktion

Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme

Oktober 2021

Teknik og Miljø

Erhverv og Affald
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Sagsnr.: 20/9093

Ks.: RHS

Sagsbehandler:
Mette Hammershøj
Tlf. 7972 7101
mha@billund.dk

Indhold

INDLEDNING.....	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	3
TILLADELSE TIL HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ BØVLVEJ 69, 7260 SØNDER OMME.....	8
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	9
ØVRIGE FORHOLD	9
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	9
VILKÅR	13
TILLADELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED.....	17
OFFENTLIGGØRELSE MV.....	18
KLAGEVEJLEDNING	18
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	20
INDLEDNING	20
BESKRIVELSE OG VURDERING AF HUSDYRBRUGET	20
Husdyrbrugets beliggenhed	20
Stalde og produktioner	21
Gødningsproduktion og -opbevaring	23
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget.....	23
Foder	24
Energi- og vandforbrug.....	24
Affald	25
Spildevand.....	26
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	26
Lugt.....	27
Støj, rystelser og transport	29
Støv, fluer og skadedyr	32
Lys	32
Landskab og kulturmiljø	32
Driftsforstyrrelser og uheld	34
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	34
Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur	35
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget.....	35
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur	36
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder kategori 1-natur	37
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 3-natur	37
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)	39
Bilag IV arter	39
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	41
OPHØR	41
SAMLET VURDERING	41
BILAG	43

Indledning

I forbindelse med en screeningsafgørelse fra Ribe Amt den 9. december 2004 blev der givet tilladelse til en årlig produktion af 288.000 slagtekyllinger (produktionstid 40 dage) på ejendommen, Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme. Slagtekyllingeproduktionen ophørte den 6. august 2013. Tilladelsen til produktion af slagtekyllinger på ejendommen er bortfaldet pga. reglerne om kontinuitetsbrud.

Billund Kommune traf den 10. maj 2016 afgørelse om, at et kvæghold, i perioden fra den 16. april til den 31. oktober, måtte afgræsse arealer på ejendommen. En del af den tidligere slagtekyllingestald blev benyttet til kvægholdet.

Virksomheden har den 16. juli 2020 ansøgt om miljøtilladelse til etablering af en smågriseproduktion efter nugældende Husdyrbruglov¹ på ejendommen. Ansøgningen har ligget stille hos ansøger i 6 måneder. Ansøgningen blev genindsendt den 24. februar 2021 med ændret placering af de ansøgte bygninger.

Billund Kommune har udarbejdet denne tilladelse på baggrund af ansøgningsmaterialet modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Tilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i Husdyrbrugloven.

Miljøtilladelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer i driften, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøtilladelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøtilladelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Ejendommen ligger på Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme, *matrikel nr. 1a, Bøvl By, Sdr. Omme* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530 0004 146. Virksomhedens CVR nr. er 39518619. Husdyrbruget ejes og drives af Ny Endrupholm Nord A/S, Lundhedevej 25A, 7200 Grindsted.

Høring

Et udkast til miljøtilladelse har i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 56, stk. 1, været sendt i høring i mindst 2 uger, hvor ansøger og øvrige parter i sagen havde mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² BEK nr. 2256 af 29/12/2020. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Høringen blev sendt til:
Ny Endrupholm Nord A/S, Lundhedevej 25A, 7200 Grindsted

Med kopi til:
Konsulent ved SvineRådgivningen I/S, Heidi Birch Wentzlau, hbw@sraad.dk

Virksomheder, naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 1049 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt).

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 3 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 59 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Indkomne bemærkninger

I forbindelse med høringen har Billund Kommune modtaget bemærkninger fra 42 husstande inden for lugtkonsekvensområdet, heraf 22 i et samlet høringssvar (Egeparken) og 14 med identiske høringssvar (Gl. Bøvlvej og Lærke Alle). Herudover har kommunen modtaget to underskriftsindsamlinger – den ene på papir, den anden elektronisk. Underskriverne har angivet postnummer og/eller bynavn, men det er ikke muligt at fastslå hvilke underskrivere, der ejer eller bebor ejendomme inden for lugtkonsekvensområdet.

Bemærkningerne omhandler primært flg. emner:

1. Transporter/trafiksikkerhed
2. Lugt
3. Støj
4. Støv og fluer
5. Placering af det ansøgte

Herudover udtrykkes bekymring over værdiforringelse af ejendom og borgernes sundhed, samt om fremtidig byudvikling. Enkelte har udtrykt utilfredshed over, at de ikke er blevet hørt tidligere i forløbet.

Billund Kommune har forelagt høringssvar og underskriftsindsamlinger for ansøger, der via sin konsulent har indsendt kommentarer vedr. klageberettigelse samt transporter og trafiksikkerhed, vedlagt som bilag 4 til afgørelsen.

Billund Kommune har flg. kommentar til ansøgers spørgsmål vedr. klageberettigelse:

Miljøstyrelsen skriver i vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: "Reglerne i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om offentlighed og høring m.v. erstatter ikke dansk rets almindelige regler om partshøring, dvs. navnlig forvaltningslovens § 19. Forvaltningslovens krav om partshøring gælder for alle afgørelsessager, herunder godkendelser, tilladelser og afslag efter husdyrbrugloven.

Hvem, der er part i en konkret sag, kan dog ikke læses ud af forvaltningsloven, og der ikke nogen definition af begrebet part. Det følger derimod af praksis, herunder fra domstolene og Ombudsmanden, at man for at være part i en sag skal have en retlig, direkte, individuel og væsentlig interesse i sagen.

At interessen også skal være direkte, individuel og væsentlig betyder bl.a., at den pågældende skal berøres af afgørelsen med en vis intensitet og typisk mere end andre."

Det er klagenævnet, der afgør, hvem der er klageberettigede i en given sag. Kommunen har derfor forholdt sig til alle indkomne høringssvar.

Kommunens kommentarer til høringssvarene:

Vedr. transporter/trafiksikkerhed

Efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse efter Husdyrbruglovens § 16 b vurdere, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Natur- og Miljøklagenævnet anfører i afgørelse NMK-132-00197 af 1. februar 2013 bl.a. følgende:

"Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."

I denne sag vil nogle af transporterne gå gennem byzone (Sdr. Omme). Årsdøgntrafikken, dvs. trafikken pr. døgn opgjort som gennemsnit over hele året, er på Bøvlvej nær byskiltet opgjort til 406 transporter i 2007. Ifølge nøgletal fra Vejdirektoratet har trafikken på landsplan været støt stigende siden da, hvilket også må formodes være tilfældet her. Ansøger har opgjort antallet af tunge transporter til anlægget til gennemsnitligt 2 transporter (4 kørsler) pr. dag. Dette svarer til en stigning på ca. 1 % ift. 2007-tallet. Der er dermed tale om et begrænset antal ekstra daglige transporter.

Ansøger præciserer, at der udelukkende er tale om nye transporter i forhold til anlægget og ikke til arealerne, der også nu drives med de transporter, der kræves til dette. Ansøger bemærker derudover, at Stadion Allé, hvor bl.a. Sdr. Omme skole ligger, ikke vil blive benyttet af ansøgers egne køretøjer. Kommunen har dog ikke lovhjemmel til at sikre dette med vilkår.

Der er i miljøtilladelsen stillet vilkår vedr. antallet af transporter, og om at virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden.

Den sydlige adgangsvej til ejendommen har udkørsel i en spids vinkel til den asfalterede vej, hvilket kan gøre det vanskeligt at orientere sig mod trafik nordfra. Kommunen er i dialog med ansøger om en ændring af udkørslen, så der sikres optimale oversigtsforhold. Ansøger har tilkendegivet, at der i forbindelse med etableringen af anlægget, og i samarbejde med Billund Kommunes vejafdeling findes en alternativ udformning af ejendommens sydlige udkørsel og forbindelse til offentlig vej. Hensynet til oversigtsforhold og trafiksikkerhed begrundes, at der etableres en mere 'vinkelret' ud/indkørsel mod Bøvlvej. Arbejdet afklares og igangsættes, når byggeriet påbegyndes på adressen.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang, der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje.

Det er fortsat kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg med de stillede vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Vedr. lugt

Lugtgener fra husdyrbrug vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne for det ansøgte projekt viser, at lugtbeskyttelsesniveauet fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er overholdt i forhold til alle genekategorier, herunder enkeltboliger og byzone.

Kommunen er blevet opmærksom på, at byzonen ikke er indtegnet korrekt i ansøgningssystemets kortmateriale. Det medfører, at den vægtede gennemsnitsafstand falder med 6 m (fra 762 m til 756 m) i lugtgeneberegningen. Lugtgeneafstanden på 708 m er stadig overholdt, og fejlen medfører derfor ikke ændringer i afgørelsen, bortset fra indsættelse af den korrekte afstand i tabel 3 i Lugt-afsnittet. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes som afstand fra lugtcentrum af staldbygninger. Afstanden målt fra staldhjørne kan derfor være mindre.

Overholdelse af geneafstande er ikke ensbetydende med, at omkringboende ikke vil kunne lugte husdyrbrugets drift, men at påvirkningen vil kunne holdes på et acceptabelt niveau ud fra de vurderingskriterier, der normalt anlægges i Danmark.

Billund Kommune vurderer på ovenstående baggrund, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og omboende. Kommunens vurderinger er bl.a. foretaget ud fra de beregningssystemer, Miljøstyrelsen har stillet kommunerne til rådighed i forbindelse med husdyrsager. Derudover vil der altid være tale om en konkret vurdering i de enkelte sager.

I tilladelsen er der fastsat vilkår, som sikrer mulighed for myndighedsmæssige indgreb overfor væsentlige genepåvirkninger, hvis sådanne skulle opstå. Her kan kommunen forlange, at husdyrbruget skal få foretaget en sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse og i nødvendigt omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger.

Det er fortsat kommunens vurdering, den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og omboende.

Vedr. støj

Der er i miljøtilladelsen stillet vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder.

For at sikre mulighed for indgreb er der desuden stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Det er fortsat kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener, herunder i betragtning af afstanden til følsomme omgivelser.

Vedr. støv og fluer

For visse typer af gener er der ikke fastsat grænseværdier, f.eks. støv- og fluegener. I forhold til sådanne gener er det kommunens konkrete skøn, om der er tale om væsentlige gener. Hvis kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige påvirkninger, er der i miljøtilladelsen fastsat mulighed for, at kommunen kan pålægge husdyrbruget at lade foretage sagkyndig undersøgelse af genekilder på husdyrbruget og at gennemføre afhjælpende foranstaltninger.

Det er fortsat kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette vil medføre væsentlige støv- og fluegener i omgivelserne.

Vedr. placering af det ansøgte

Ny bebyggelse skal som udgangspunkt opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. Det ansøgte projekt opfylder dette krav.

Samtlige afstandskrav og afskæringskriterier er overholdt med den ansøgte placering. Der er ikke hjemmel i lovgivningen til, at kommunen kan forlange en anden placering.

Kommunen har i afgørelsen vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af naturarealer, og henviser til afsnittet *Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 3-natur*.

Det er fortsat kommunens vurdering, at anlægget kan placeres som ansøgt.

Vedr. øvrige bemærkninger

Husdyrbrugloven rummer ikke muligheder for at tage hensyn til ejendomsværditab eller tab af herlighedsværdi, men forholder sig udelukkende til, hvorvidt givne afstandsregler kan overholdes. Det ansøgte projekt overholder samtlige afstandskrav til naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone.

Husdyrbrugloven rummer heller ikke muligheder for at tage hensyn til eventuelle sundhedsmæssige effekter ved at bo tæt på husdyrbrug. I et ministersvar fra 2. april 2020 fremgår flg.: *"Miljø- og Fødevareministeriet har efter anbefaling fra Sundhedsstyrelsen besluttet at igangsætte en fuldstændig gennemgang af de eksisterende videnskabelige undersøgelser af helbredseffekter af luftforurening relateret til husdyrbrug. Miljø- og Fødevareministeriet vil i første omgang afvente resultatet af denne gennemgang og herefter vurdere, om der er anledning til at kigge nærmere på reguleringen af store husdyrbrug."*

Med hensyn til byudvikling, er der i Kommuneplan 2017-2029 udpeget et fremtidigt boligområde umiddelbart øst for Egeparken. Kommunen har lavet en scenarieberegning, der viser, at lugtgeneafstanden også her overholdes med det ansøgte projekt.

Billund Kommune har i sagen fulgt den sædvanlige fremgangsmåde med hensyn til inddragelse af offentligheden, som anvendes i sådanne sager, jf. husdyrlovgivningens regler, idet kommunen ikke har truffet afgørelse om, at det ansøgte kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og dermed skulle være omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport og proceduren for offentlighedens inddragelse i § 60 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I afgørelser efter Husdyrbruglovens § 16 b (tilladelser), skal der ikke foretages høring vedrørende ansøgningen, men alene af et udkast til afgørelse.

Kommunens samlede vurdering

Det er kommunen, der afgør, om en påvirkning er væsentlig. Kommunens vurdering skal ske ud fra gældende lovgivning og Miljøstyrelsens vejledninger. Kommunens vurdering af væsentlige virkninger på miljøet er bl.a. foretaget ud fra definitionen i § 24, stk. 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvoraf det fremgår, at virkninger anses for væsentlige, hvis beskyttelsesniveauet for hhv. ammoniak og lugt ikke kan overholdes. Samtlige beskyttelsesniveauer er overholdt for det ansøgte projekt.

Det er kommunens vurdering, at hvis et ansøgt projekt om husdyrbrug lever op til de krav, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er kommunens råderum for at træffe afgørelse om afslag yderst begrænset, jf. også Miljø- og Fødevarerministerens svar til Miljø- og Fødevareudvalget af 31. august 2016, MOF nr. 1012.

I et nyere ministersvar fra 2. april 2020 fremgår, at ministeren generelt var afvisende over for at øge det kommunale råderum i relation til at kunne give afslag på godkendelse, hvis afskæringskriterier og gængse normer er overholdt.

Det ansøgte projekt overholder samtlige opstillede krav.

Det er fortsat kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet. De indkomne bemærkninger i partshøringsfasen giver ikke anledning til ændringer i miljøtilladelsen.

Tilladelse til husdyrproduktionen på Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme

Virksomheden har den 16. juli 2020 ansøgt Billund Kommune om miljøtilladelse til dyreholdet.

Der er efterfølgende tilsendt kommunen opdateret ansøgningsmateriale, bl.a. med ændret placering af det ansøgte byggeri. Ansøgningen var fuldt oplyst den 26. februar 2021.

Med denne afgørelse meddeler Billund Kommune tilladelse til husdyrbrugets anlæg og produktion efter § 16 b, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Tilladelsen omfatter de ansøgte aktiviteter på Bøvlvej 69, Sønder Omme. Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, samt en miljøkonsekvensrapport.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de deri nævnte krav og regler kan være en skærpelse af dens tilladelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16 b i Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Ansøger ønsker en godkendelse af nyt produktionsanlæg til smågrise på i alt 5.525 m². Hertil etableres to gyllebeholdere, servicorum og fodersiloer. Eksisterende stald til kyllinger, senest anvendt til opstaldning af ammekvæg, fjernes forud for etableringen af den nye stald og gyllebeholderne.

Der produceres alene smågrise fra fravænning og frem til overflytning til slagtesvinestalde på ansøgers øvrige ejendomme.

³ BEK. nr. 1317 af 04/12/2019. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Anlægget planlægges opført som én staldbygning. Cirka midt for bygningen placeres en servicebygning indeholdende udlevering, depot, mandskabsrum, tekniskrum osv. samt et udendørs arbejdsområde med påslag til foder, siloer, rampe etc.

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne beregnet ud fra husdyrbrugets staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenligning med forureningen i forhold til den hidtidige indretning og drift (nudrift).

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Bøvlvej 77, som ligger ca. 420 m syd for stalden. Der er ingen samlede bebyggelser eller rekreative områder i landzone i nærheden af ejendommen. Der er ca. 760 m til nærmeste byzone, Sønder Omme.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser. De nye anlæg opfylder samtlige disse afstandskrav.

Anlæg, besætning og gødning

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Gylle skal opbevares i to gylletanke på hver 4.000 m³, som begge vil være overdækkede med teltdug.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. areal er så lille som muligt.

Ansøgningssystemets beregninger af husdyrbrugets ammoniakfordampning viser, at det vejledende BAT-krav er overholdt. Som virkemidler til at reducere fordampningen anvendes delvis fast bund i stalden samt overdækning af gyllebeholderne.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og transport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlig for omgivelserne. Der vil i forbindelse med miljøtilladelsen blive stillet støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter uden for selve ejendommen.

Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover forekommer transporter i forbindelse med fragt af husdyrgødning, foder, olie til opvarmning samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til

driften og husdyrbrugets ansatte. Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Der foretages aktiv forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr som fluer og rotter.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde lovgivningens krav til lugtgeneafstande til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, nærmeste samlede bebyggelse og til nærmeste byzone. Husdyrbruget vil altså ikke give anledning til overskridelse af lugtgrænseværdierne ved de typer af omgivelser, der i lovgivningen er fastsat grænser for.

Billund Kommune har vurderet, at husdyrbruget på Bøvlvej 69 vil kunne drives uden at medføre væsentlige påvirkninger i omgivelserne med lugt, støv, fluer, støj eller lys.

Landskab mv.

Bøvlvej 69 ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde. Det nye byggeri ligger ikke i områder udpeget til bevarelsesværdige landskaber og større uforstyrret landskab, eller er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer. Det ansøgte vurderes ikke at være i strid med udpegningerne.

Natur

Nærmeste Natura 2000-område er EF-habitatområde nr. 60, *Borris Hede*, som ligger ca. 10 km vest-nordvest for ejendommen. I ansøgningen er husdyrbrugets bidrag til ammoniaknedfald i området beregnet til nul. Nærmeste naturareal, som er omfattet af lovens kategori 2, er en hede ca. 1,9 km øst for anlægget, hvor husdyrbrugets totale bidrag til ammoniaknedfald er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Det er mindre end den grænse, der er fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I et område omkring ejendommen ligger flere kategori 3-naturområder samt § 3 registrerede engarealer. Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra staldene medfører i naturområderne i forhold til driften for 8 år siden. Beregningerne viser, at der i disse naturarealer sker en mer-påvirkning som følge af det ansøgte projekt. Ud fra en konkret vurdering af de enkelte naturarealer, herunder en besigtigelse af nogle af arealerne tættest på det ansøgte byggeri, har Billund Kommune vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlig en negativ påvirkning af naturarealerne.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den øvrige omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler, Landbrug

Vilkår

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen, herunder som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktioner, der er anført nedenfor samt i tilladelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").

Stald	Bygningsareal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
Klimastald	5.525	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	4.122
I alt			4.122

5. Ved gyllebeholdere skal der, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan opsamles og udsprinkles eller nedsives, når pladsen forinden er rengjort.
6. Gyllebeholderne skal være forsynede med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
7. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen, og tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Gødningsopbevaring og -håndtering

8. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Affald

9. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
10. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

11. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
12. Tagvand skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

13. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
14. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøtilladelsen, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

15. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
16. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korregerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 - 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Stø-

jens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

17. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

18. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Den årlige transport må ikke overstige den ansøgte mængde i et omfang, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt.
19. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
20. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
21. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

22. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning fra bygningsparcellen samt i forbindelse med til- og frakørsel til denne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.

Skadedyrsbekæmpelse

23. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
24. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrebringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og rede-

gørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

25. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

26. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
27. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde.

Driftsforstyrrelser og uheld

28. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

29. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
30. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på et tæt, befæstet areal, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
31. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

32. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
33. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

34. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Tilladelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59 a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i tilladelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøtilladelse annonceres den 20. oktober 2021 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 27. oktober 2021 i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Ny Endrupholm Nord A/S, Lundhedevej 25A, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Konsulent ved SvineRådgivningen I/S, Heidi Birch Wentzlau, hbw@sraad.dk

Desuden sendes den endelige afgørelse til de hørte, som har fremsat adresserede høringssvar i forbindelse med høring af udkast til miljøtilladelse:

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 17. november 2021.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget danner baggrund for miljøtilladelse til det ansøgte projekt.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af husdyrbruget

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SvineRådgivningen I/S indsendt ansøgning om miljøtilladelse til etablering af en smågriseproduktion på Bøvlvej 69, 7260 Sønder Omme. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 5. august 2021 (version 4). Ansøgningmaterialet redegør for de samlede påvirkninger fra det fremtidige husdyrbrug efter gennemførelse af de ansøgte ændringer.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift i de nedenstående afsnit. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for tilladelsen. Der stilles derudover vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Billund Kommune.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget som ansøgt ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1. Husdyrbrugets indretning fremgår af bilag 2.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Bøvlvej 77, som ligger ca. 390 m syd for stalden. Der er ingen samlede bebyggelser eller rekreative områder i landzone i nærheden af ejendommen. Der er ca. 700 m til nærmeste byzone, Sønder Omme.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

Eksisterende byggeri, der ikke ændrer anvendelse, er ikke omfattet af afstandskravene.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at Husdyrbruglovens afstandskrav kan overholdes, og at de ansøgte placeringsforhold ikke vil medføre nogen væsentligt øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Stalde og produktioner

Den eksisterende stald til kyllinger, senest anvendt til opstaldning af ammekvæg, tages ud af driften. Ifølge ansøger er stalden nedslidt og ikke anvendelig, og den fjernes derfor forud for etableringen af den nye stald og lagerfaciliteterne.

Ansøger ønsker en godkendelse af nyt produktionsanlæg til smågrise på i alt 5.525 m² inkl. udlevering. Produktionsarealet (4.122 m²) indrettes med delvis fast bund og 2-klima til smågrise fra fravænning og frem til overflytning til slagtesvine-stalde på ansøgers øvrige ejendomme.

Anlægget planlægges opført som én staldbygning, opdelt i 28 sektioner. Cirka midt for bygningen placeres en servicebygning indeholdende udlevering, depot, mandskabsrum, teknikrum osv. samt et udendørs arbejdsområde med påslag til foder, siloer, rampe etc.

Tilladelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny tilladelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

Der er ansøgt om miljøtilladelse til ejendommens produktionsareal på i alt 4.122 m².

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Bygningsareal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
Ansøgt drift			
Klimastald	5.525	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	4.122
I alt			4.122
Nudrift			
Kyllingestald / Ammekvægstald	2.034	Amekøer, slagtekulve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	1.000
I alt			1.000
8 års drift			
Kyllingestald / Ammekvægstald	2.034	Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	2.000
I alt			2.000

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning med angivelse af produktionsarealer er vist i bilag 2.

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende. Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

I ansøgningen indgår gange, krybbearealer og ud/indlevering ikke i beregningen, mens inventar er medregnet som produktionsareal.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal desuden ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁴ regler. Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøtilladelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde, staldsystemer og produktioner, som disse er vist i tabel 1.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbruget frembringer kun flydende husdyrgødning. Gyllen opbevares i to gyllebeholdere på hver 4.000 m³, som begge er overdækkede.

Kommunens vurdering

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser at stalde og gødningsoplag på Bøvlevvej 69 maksimalt må være på 3.110 kg NH₃-N/år. Det er desuden beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget vil være 2.716 kg NH₃-N/år.

⁴ BEK nr. 1451 af 21/06/2021. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Bøvlvej 69 kan dermed overholdes med en margin på 394 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, dvs. de på tidspunktet for den aktuelle afgørelse gældende emissionsfaktorer og gældende virkemidler. Vilkårene om virkemidler og miljøteknologi i den gældende godkendelse eller tilladelse for det pågældende staldafsnit fastholdes med den relative ammoniakreducerende effekt, som de tillægges at have på afgørelsestidspunktet.

Overdækning af gyllebeholdere

Fast overdækning af gyllebeholdere (telt, betonlåg eller flydedug) er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste i 2006 og revideret i 2014. Miljøstyrelsen har i teknologilisten stillet en række vilkårsforslag til fast overdækning. Der stilles i miljøtilladelsen vilkår i overensstemmelse med Miljøstyrelsens forslag.

Foder

Det er oplyst i ansøgningen, at ejendommen anvender færdigvarer, der produceres på ejers egen foderfabrik. Foderet transporteres til ejendommen og tippes til påslag, hvorfra det snegles til opbevaring i fire udendørs fodersiloer.

Foderet ønskes oplagret i fire nye fodersiloer.

Kommunens vurdering

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke indhold i foderet for ikke-IE-husdyrbrug, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der ikke opstilles krav hertil i tilladelsen.

Energi- og vandforbrug

Ansøger skriver flg. vedr. ejendommens energiforbrug:

”Belysning:

Indendørs og udendørsbelysning bliver tidsstyret eller styret af bevægelsessensorer og vil i størst muligt omfang blive isat LED pærer/rør. Der er tændt for lyset i staldene i dagtimerne efter behov og lovkrav.

Ventilation:

Der installeres trинløs styring af ventilatorer i staldene, styring regulerer ventilation i forhold til staldtemperatur (og fugtighed), og giver dermed lavest muligt forbrug af energi. Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser. I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Herved undgås unødigt energiforbrug til ventilation.

Øvrigt energiforbrug:

Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.

Gyllebeholderne er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Der anvendes olie til opvarmning af servicefaciliteterne.

Der anvendes dieselolie til varmekanon, ved udtørring af stalde."

Ansøger oplyser flg. vedr. vandforbrug:

"Drikkevand til husholdning og dyrehold leveres fra Sdr. Omme vandværk, og ejendommen har ingen tilknyttede borer.

Vandforbruget registreres årligt i regnskabet. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Defekte drikkenipler udskiftes. Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget monteres der vandmåler på vandforsyningen til stalene. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. I forbindelse med rengøring iblødsættes stalene, for at minimere forbruget af vaskevand. Drikkevandsinstallationer kalibreres regelmæssigt for at undgå spild. Der er drikkenipler over krybber i alle staldafsnit. Herved undgås drikkevandsspild. Ejendommen har ingen markindvindingstilladelse."

Kommunens vurdering

Der er i Husdyrbrugloven ikke opstillet krav om anvendelse af BAT til begrænsning af ressource- og energiforbrug for husdyrbrug af denne type. Der stilles derfor ingen vilkår til dette i denne afgørelse.

Affald

Ansøger oplyser flg. vedr. affald:

"Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc)
- Deponeringseget affald

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald sorteres og opbevares i laden og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil afhentning af godkendt renovatør.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads."

Kommunens vurdering

Der stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Der stilles desuden vilkår om, at farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand

Ansøger oplyser flg. vedr. afledning af spildevand:

"Der etableres toilet og bade faciliteter i servicebygningen. Det sanitære spildevand opsamles i ny trixtank ved servicebygningen. Spildevandet fra driften består af rengøringsvand fra staldanlægget og tilhørende faciliteter. Processpildevandet fra bedriften ledes til fortanken.

Køreveje og lign. er grusbelagte. Vejene er hævet, så de er tørre og kørefaste. Ved nedbør vil overfladevand løbe ud på markerne. Overfladevand fra tagfladerne opsamles i tagrender og ledes til faskiner for nedsivning. Placering og beregning af afledningen sker i samarbejde med Billund Kommune undervejs i sagens byggetekniske behandling."

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevand må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenede fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen. Dette fastsættes som vilkår. Etablering af spildevandsafledning fra servicebygningen kræver ligeledes en tilladelse.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Der stilles vilkår vedr. dette.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 2. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne for Bøvlvej 69 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Model	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
Byzone	NY	708 m	756 m
Samlet bebyggelse/-rekreativt område	NY	551 m	1.133 m
Enkeltbolig uden landbrugspligt	FMK	222 m	421 m

Tabel 3. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Afgrænsningen af byzone er taget ud fra de originale kortbilag i lokalplanen (nr. 90), da der ikke er overensstemmelse mellem kortene deri og kortene over byzone og lokalplaner i husdyrgodkendelse.dk.

Kommunens vurdering

Det fremgår af ovenstående beregninger, at husdyrbruget ikke vil give anledning til overskridelse af lugtgrænseværdierne ved de typer af omgivelser, der i lovgivningen er fastsat grænser for. Der er ikke opstillet lugtgrænseværdier overfor landbrugsejendomme i lovgivningen, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende.

Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg på 20 %. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er kumulation med andre landbrug.

I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 1049 meter.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlig, og om at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

I ansøgningen er flg. oplyst vedr. støj:

"Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, og vil i sig selv medføre meget kortvarige støjpåvirkninger.

Transporter med husdyrgødning kan i højsæsonen, hvor man udbringer husdyrgødningen til marken, forekomme i weekender eller udenfor normal arbejdstid – dette søges minimeret og koncentreret typisk over en kortere periode. Eftersom en stor del af udspretningsarealet er beliggende nord for Sdr. Omme, vil også en del af transporterne kunne foretages på interne markveje.

Flytning af grise til/fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne. Der kan i forbindelse med læsning og håndtering af grise forekomme støj. Denne koncentrerer omkring udleveringen midt for staldene og det vil ikke være sandsynligt at støjgener fra denne arbejdsfunktion kan genere nabobeboelser.

Ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udetemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt og helt utænkeligt at skulle kunne genere nabobeboelser.

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfodring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommens matrikel.

Ansøger vurderer, at støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter ikke vil være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det

åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Der vil i forbindelse med miljøtilladelsen stilles støjvilkår, som omfatter hele ejendommen, dog undtaget transporter uden for selve matriklen.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede støjklager, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjklager.

Transport

Ansøger oplyser flg. vedr. transporter:

"Transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporter i forbindelse med husdyrgødning, foder, olie til opvarmning samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften og dennes ansatte.

Som noget særligt for denne produktion udføres hovedparten af transporter af ansøgers egne chauffører. Det betyder at ejer fastlægger til- og frakørselsruten til ejendommen, ejer bestemmer tidspunkterne for kørslerne og alle chauffører er instrueret i hensynsfuld kørsel.

Fælles for alle bedriftens egne transporter er, at der køres med 4 akslede vogne - hvilket betyder maksimal vægt/mængde/antal dyr på alle transporter og dermed også færre transporter samlet set. Der transporteres eksempelvis grise på biler med 3 aksler – således også væsentlig flere grise pr. transport.

Se nedenstående oversigt over transporter:

Transporter	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Smågrise (til/fra)	Traktor Egen chauffør	Smågrisene transporteres til og fra ejendommen i egne køretøjer. Grisene kommer fra egen soproduktion, 1 transport pr. uge, og køres efter ophold på Bøvlvej til egne slagtesvinestalde, hvor de fedes færdig, 1-2 transporter pr. uge som gennemsnit. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00
Døde dyr	Lastbil	Der afhentes døde dyr fra ejendommen 1-2 gange pr. uge. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Råvarer/Færdigfoder	Lastbil	Færdigfoder leveres med egne lastvognstransporter, som gennemsnit 3 gange i ugen. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 06.00-17.00
Brændstof	Lastvogn	Brændstof til udtørring og opvarmning leveres med tankvogn, 1 leverance hver måned. Oliefirma leverer og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for levering.
Affald	Lastvogn	Affaldscontainer afhentes på ejendommen efter behov. Renovator afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentningen.
Gylle	Traktor	Husdyrgødningen transporteres til udbringning på

		marken. Udbringningen foregår så vidt muligt på hverdage. I højsæsonen kan udbringning på alle tidspunkter af døgnet forekomme.
--	--	---

Ejer henviser til god landmandspraksis og præciserer for ansatte og vognmænd, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ansøger vurderer, at antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget ikke vil afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener, herunder i betragtning af afstanden til følsomme omgivelser. Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997⁵ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Bøvlvej 69 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne tilladelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb stilles der vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivel-

⁵ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

serne udføres på virksomhedens bekostning. Desuden stilles der vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Ansøger oplyser flg. vedr. fluer og skadedyr:

"Fluer på ejendommen bekæmpes ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Der foretages regelmæssige tilsyn på landbruget. Tilsyn og bekæmpelse varetages af godkendt skadedyrbekæmpelsesfirma.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi."

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlig støvpåvirkning eller skadedyrsfrebringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener fastsættes der vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der stilles krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Herudover stilles der krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og krav om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig stilles der krav om, at fluer skal bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

Lys

Ansøger oplyser flg. vedr. lys:

"Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Stalde og tilhørende faciliteter vil få belysning på befæstede arealer, ind/udleveringsramper og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder. Anlægget er placeret 325 m fra nærmeste nabobeboelse og ca. 420 m fra offentlig vej og ligger langs/bag eksisterende veletablerede læhegn."

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener stilles der vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Ansøger oplyser flg.:

"Matriklen er beliggende i et landbrugsområde omgivet af flere mindre landbrugs-ejendomme. Ejendommen er fri af skovbyggelinjer, kirkebyggelinjer, å- og søbe-skyttelseslinjer, fortidsminder samt lign. bygge- og beskyttelseslinjer.

Med den ansøgte placering vil den nye stald placeres og afstemmes med områ-dets naturligt forekommende læhegn, veje og beplantning. Ny stald placeres 80 m fra beskyttet vandløb. Vandløbet har ingen åbeskyttelseslinje. Nye gyllebeholdere placeres øst for stalden og vil med den anviste placering opfylde kravet om min. 100 m til vandløbet.

Ansøger vurderer, at den foreslåede placering af det nye anlæg ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdi-er i området."

Kommunens vurdering

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og Kommuneplan 2017 - 2029, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Bøvlvej 69 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, hvor - i henhold til kommuneplanens retningslinjer - landbrugets udviklingsmuligheder og investeringsinteresser skal vægtes højt.

Ejendommen ligger uden for områder, som i kommuneplanen er udpeget som bevaringsværdigt landskab og større uforstyrret landskab. Udover ovennævnte, ligger ejendommen uden for udpegede områder, som i kommuneplanen er omfat-tet af retningslinjer af hensyn til naturmæssige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Det ansøgte staldbyggeri placeres langs med tilkørselsvejen i nord-sydgående retning, og gyllebeholderne i umiddelbar tilknytning hertil. Kommunen har besigtiget området. Fra syd vil anlæggene være synlige fra Bøvlvej over en strækning på under 100 meter. Fra øvrige retninger vil anlæggene være skjult bag eksiste-rende beplantning/læhegn og bygninger. Det er kommunens vurdering, at der ikke er behov for etablering af afskærmende beplantning/læhegn.

Det er kommunens vurdering, at etableringen af den fremtidige smågriseproduk-tion ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af områdets landskabelige værdier, da anlæggene vil være synlige i begrænset omfang.

Samlet vurdering

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området og med det tiltænkte formål.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgningen er vedlagt en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger indenfor områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGis er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser, og udenfor indvindingsområder og indvindingsoplande.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen), stilles der vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der stilles desuden vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet. I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. Der stilles derfor alene vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbruksloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og

overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
 - a) højmoser,
 - b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
 - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁶ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 2.716 kg N/år. Dette indebærer en meremission i forhold til nudriften på 2.381 kg N/år, og en stigning i meremission i forhold til driften for 8 år siden på 1.236 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater

⁶ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 3	Natur-kategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning 8 år (Kg N/ha/år)	Merbelastning (Kg N/ha/år)	Totalbelastning (Kg N/ha/år)	Ruhed natur
Nærmeste område	1	Borris Hede	10.500	0	0	0	Bn
Nærmeste områder	2	Hede SØ	1.830	0	0,1	0,1	Bn
Nærmeste områder	2	Hede NØ	1.920	0	0	0,1	Bn
1	3	Mose V	195	1,0	1,3	1,4	Bn
2	3	Skov N	130	0,2	1,2	1,5	Mk
3	3	Mose N	105	0,6	1,7	2,0	Bn
4	3	Skov Ø	70	4,9	7,0	7,6	Mk
Eng 1	-	§ 3 eng	50	4,3	4,8	4,9	Bn
Eng 2	-	§ 3 eng	30	10,1	10,8	11,0	Bn
Eng 3	-	§ 3 eng	20	9,4	13,0	14,1	Bn
Eng 4	-	§ 3 eng	15	9,5	13,9	15,2	Bn
Eng 5	-	§ 3 eng	12	-2,3	3,6	5,4	Bn
Eng 6	-	§ 3 eng	50	0,9	2,8	3,3	Bn

Tabel 4. Ammoniakdepositionen i omliggende natur. "Bn" = Blandet natur med lav bevoksning, "Mk" = Blandet natur med middel bevoksning.

I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er "Landbrug", pånær oplandet til naturpunkt 4-8, der er "Ringe vegetation". Billund kommune finder, at de anvendte ruheder er det mest korrekte grundlag.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Det er oplyst i ansøgningen, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition i kategori 1-natur for Bøvlvej 69 er 0,0 kg N/ha/år, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år i kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i 2 stk. kategori 2-natur (heder), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer, som har betydning for ammoniaktabet til omgivelserne, bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 37 og EF-habitatområde nr. 60, *Borris Hede* er ca. 10,5 km. Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Området er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne våd hede, tør hede og som ynglested for tinksmed.

Natura 2000-områdets nordlige del består overvejende af tør og våd hede. Borris Sønderland indeholder flere andre næringsfattige naturtyper, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk, og tørvelavning og indlandsklitter. Hedemoser og søer findes især i den østlige del af området (St. Engmose). I den sydvestlige del gennemstrømmer den uregulerede Omme Å området. Omme Å er levested for bæklampret, laks, grøn kølleguldsmed og odder, som alle er på udpegningsgrundlaget for området. Borris Hede er levested for flere truede hedefugle. Der findes en lille, men fast bestand af ynglende tinksmed.

Hvor naturtilstanden ikke er god er årsagerne forekomst af invasive arter, tilgroning med vedplanter og for våd hedes vedkommende også uhensigtsmæssig hydrologi.

Da ejendommen er placeret mere end 10 km fra Natura 2000 områderne, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. I overensstemmelse med resultatet af beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er det kommunens vurdering, at der i en afstand på 10 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at tilladelsen til det aktuelt ansøgte projekt på Bøvlvej 69 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 3-natur

Der er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til repræsentative punkter omfattet af kategori 3-natur og resultaterne er vist i tabel 4, mens arealernes placering fremgår af bilag 3.

Kategori 3-natur omfatter ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 3 registrerede moser, heder og overdrev. Desuden hører visse kategorier af skove under kategori 3-natur. For kategori 3-natur skal det i forbindelse med godkendelse og tilladelse vurderes, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition af

ammoniak. Kravet kan dog ikke være under 1,0 kg N/ha/år i merdeposition, jf. bekendtgørelsens § 29.

Naturpunkterne 1 og 3 repræsenterer hver deres § 3 registrerede mose. Naturpunkterne 2 og 4 repræsenterer desuden de nærmeste kategori 3 skove, der begge er af typen tilgroet lysåbent areal. Merdepositionen på tre af disse kategori 3-arealer, repræsenteret ved naturpunkt 1, 2 og 3, overstiger ikke 1 kg N/ha/år, og det er derfor kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på disse arealer.

Merdepositionen på yderkanten af arealet repræsenteret ved naturpunkt 4 er 4,9 kg N/ha/år. Kommunens natursagsbehandlere har i forbindelse med ansøgningen besigtiget arealet, der er kategoriseret som kategori 3 skov – tilgroet lysåbent areal. Der er tale om et sammenhængende område med en kronedækningsgrad med træer ned til 10 til 20 procent. Det vurderes, at området ikke har været omlagt. Området kan beskrives som en bevokset mosebunkeeng med dominans af mosebunke, almindelig rapgræs og stor nælde. Hist og her blev der fundet lys-siv, kær tidsel, feber nellikerod, dueurt sp, forskelligbladet vortetand, enkelte steder vorterod, mana-sødgræs og mælkebøtte sp.

Skove omfattet af kategori 3 har en tålegrænse⁷, der ligger imellem 10-20 kg N/ha/år. Skovarealet, repræsenteret ved naturpunkt 4, vurderes at ligge i den høje ende af tålegrænsen, da der ikke forekommer kvælstoffølsomme arter. Baggrundsbelastningen i området er 13,7 kg N/ha/år, iflg. opgørelser fra DCE, Århus Universitet (gennemsnit af 2017-2019-tal). Total-depositionen på yderkanten af arealet er beregnet til 7,6 kg N/ha/år, hvilket giver en total belastning på 21,8 kg N/ha/år i kanten af området, tættest på anlægget. Der blev ikke registreret kvælstoffølsomme arter under besigtigelsen, naturkvaliteten af yderkanten beskrives som yderst ringe, og området, der modtager over 20 kg N/ha/år, udgør kun nogle få procent af det samlede område ifølge kommunens scenarieberegninger. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af skovarealet.

Naturpunkterne Eng 1 – Eng 6 repræsenterer § 3 enge nær ejendommen. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kommunen skal dog vurdere, om det ansøgte projekt vil medføre ændringer i tilstanden af naturtyper, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Tålegrænsen for ferske enge er fastlagt til mellem 15 og 25 kg N/ha/år. Totaldepositionen i de afsatte punkter nærmest det ansøgte anlæg ligger på mellem 3,3 og 15,2 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er, som nævnt, 13,7 kg N/ha/år. Dvs. at totalbelastningen inkl. det ansøgte projekt i kanterne (punkterne Eng 3 og Eng 4) af de to enge, der ligger umiddelbart nord og øst for anlægget, vil overskride den anbefalede tålegrænse.

Kommunens natursagsbehandlere har i forbindelse med ansøgningen besigtiget engarealerne, og har vurderet, at der er tale om enge af moderat naturværdi i de centrale dele og lavere værdi i de kanter, der ligger nærmest anlægget. Billund Kommune har lavet scenarieberegninger, der viser, at de områder, hvor tålegrænsen er overskredet er forholdsvis små områder i yderkanten, der vil udgøre

⁷ Notat fra DCE, Opdatering af empirisk baserede tålegrænser, 2018

en lille procentdel af de pågældende enge. Kommunen har derfor vurderet, at belastningen på disse kantarealer som følge af det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af engene som helhed.

Der ligger en række § 3 registrerede småsøer indenfor 1000 m af ejendommen. Søer er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hovedparten af næringsstofftilførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at søerne ikke tilhører disse kategorier.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12⁸ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Bøvlvej 69 eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil Odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

⁸ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

*Birkemus (*Sicista betulina*)*

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer inden for en afstand af 1000 meter fra ejendommen. Nærmeste registrering af Bilag IV padde ligger cirka 2,2 km fra ejendommen.

En miljøtilladelse til det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb og søer.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en tilladelse til det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget på Bøvlvej 69 gælder alene BAT-krav i forbindelse med ammoniakemission, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25.

I ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget" er der på den baggrund foretaget vurderinger og fastsat vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke herudover skal stilles krav om anvendelse af BAT på Bøvlvej 69 i denne tilladelse.

Ophør

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Samlet vurdering

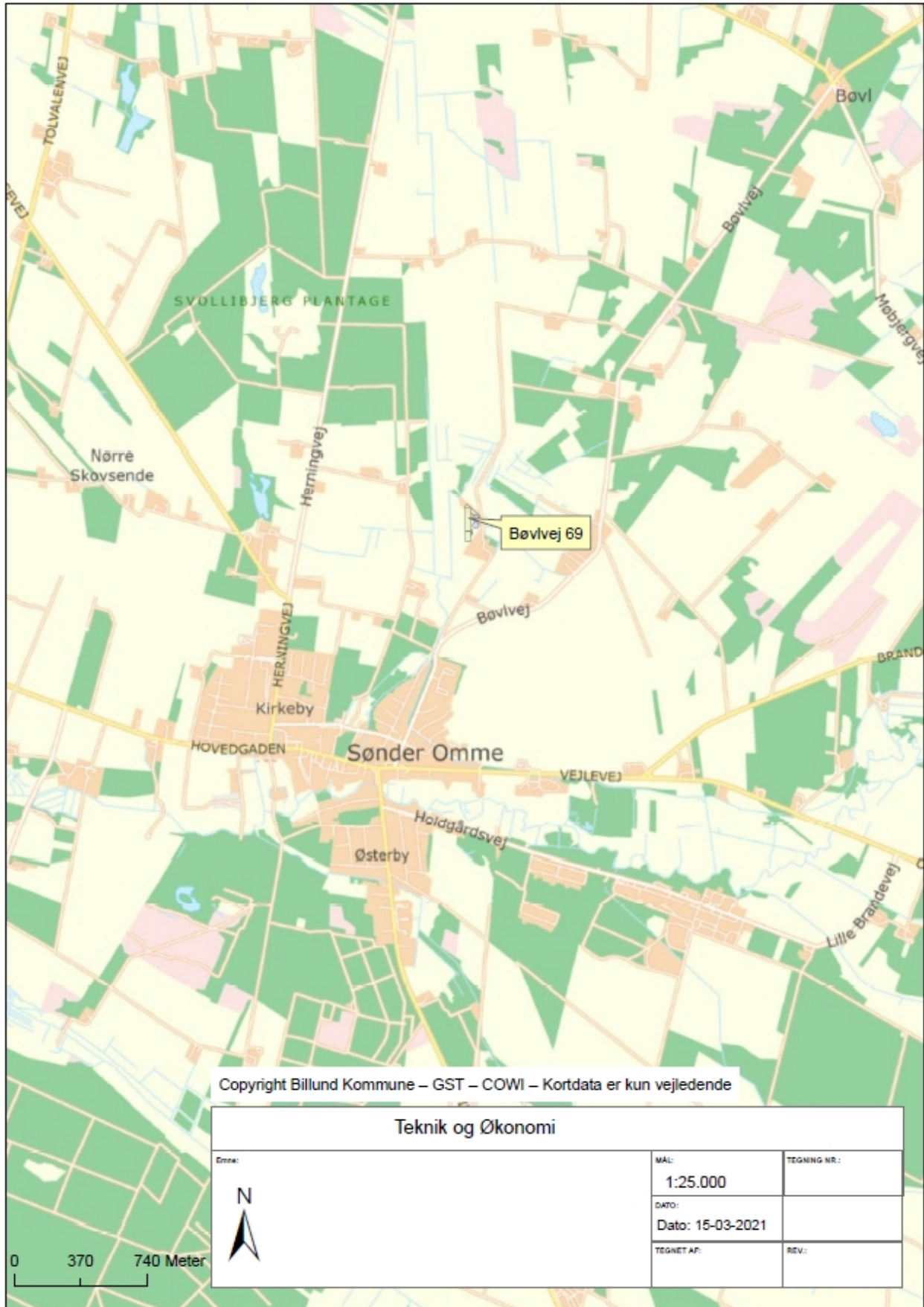
Billund Kommune vurderer, at der med de fastsatte vilkår kan meddeles tilladelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte ændringer, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet.

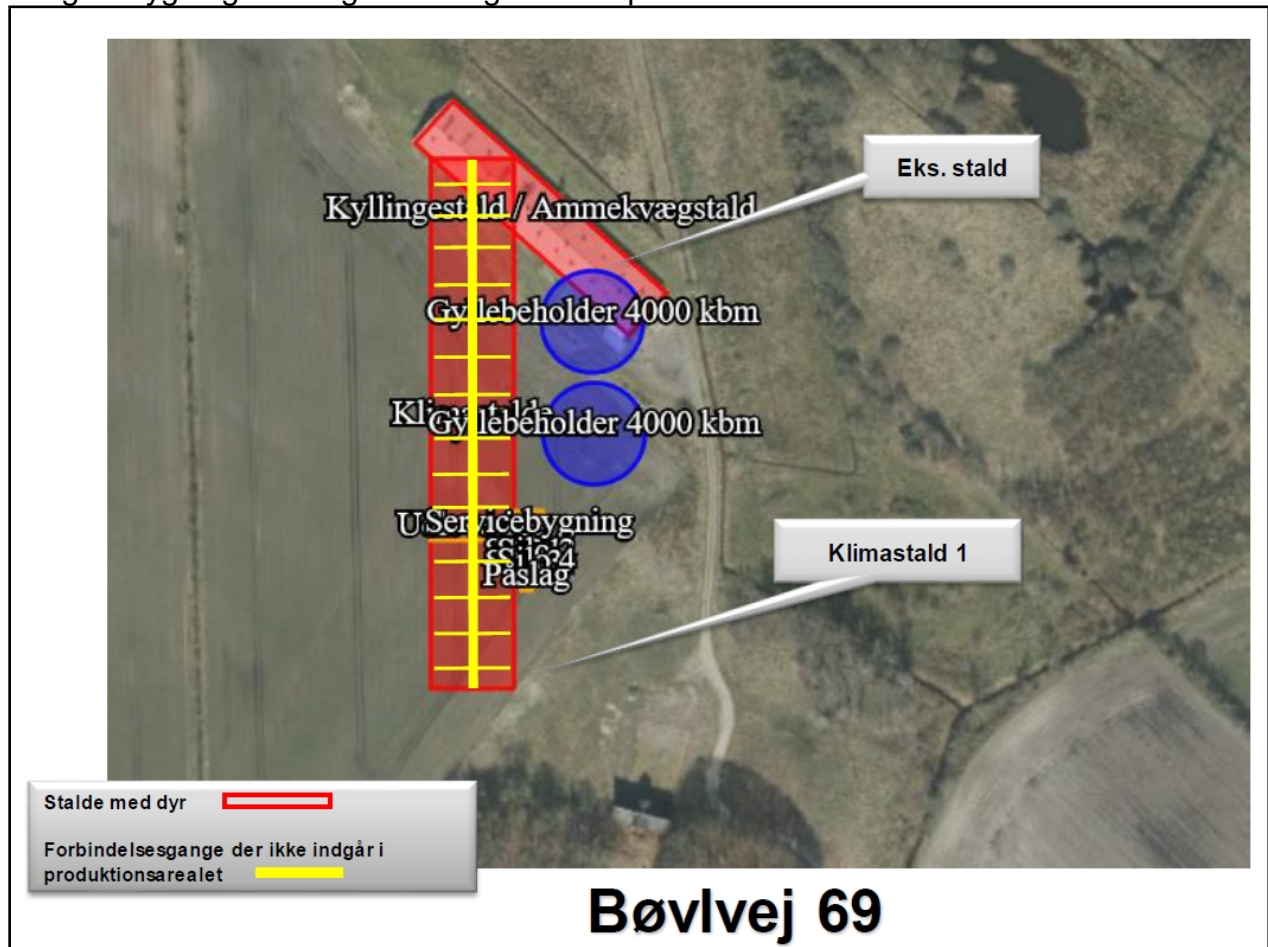
Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Bygningsoversigt med angivelse af produktionsarealer
- Bilag 3: Beskyttet natur inden for 1.000 m fra anlægget
- Bilag 4: Ansøgers kommentarer til høringssvar

Bilag 1. Lokalisering af husdyrbruget

Bilag 2. Bygningsoversigt med angivelse af produktionsarealer

Bilag 3. Beskyttet natur inden for 1.000 m fra anlægget

**Billund Kommune
Att. Mette Hammershøi**

E-mail: hbwi@sraad.dk
Tlf: +45 7015 1200
Mobil: +45 3070 4057

Birk Centerpark 24, 7400 Herning
www.svineraadgivningen.dk
CVR: 25399781

Herning, 4. oktober 2021

Nabohøring – Bøvlvej 69 – supplerende kommentarer til indsigelser.

På vegne af ejer Martin Lund Madsen skal undertegnede hermed supplere de indkomne bidrag fra lokalområdet.

Klageberettigelse – og undtagelser.

Ejer og dennes konsulent konstaterer at der fremlægges en underskriftsindsamling hvor underskriver alene identificerer sig med postnummer og underskrift.

Herved er underskriver ikke mulig at identificere som klageberettiget, eftersom det ikke er muligt at afdække hvorvidt underskriver bor indenfor den lovpligtige konsekvenszone.

Undertegnede anser derfor ikke underskriftsindsamlingen som retsgyldig indsigelse til yderligere behandling.

2 indsigelser er modtaget fra adresser beliggende udenfor konsekvenszonen og 1 indsigelse modtaget fra part der på tidspunktet for høringen ikke er ejer af en selvstændigt matrikuleret ejendom i konsekvenszonen - disse bør ligesom ovenfor heller ikke indgå i den videre behandling af sagen.

Dokumenteret individuel og væsentlig interesse.

Klager og indsigelser skal i hht. loven begrundes med en individuel og væsentlig interesse for underskriver. Idet en større gruppe underskriver på en fælles indsigelse, giver det i den konkrete situation ikke ansøger mulighed for at vurdere den særlige individuelle interesse for den enkelte underskriver? Ansøger afventer kommunens vurdering af dette.

Alle indsigelser er læst med interesse og mange bekymringer går igen. Det er dog ansøgers opfattelse at fokuspunkter som støj, lugt og natur er grundigt behandlet og vurderet i det fremsendte udkast til godkendelse, og vi har ikke yderligere at kommentere.

Vi har dog noteret os nedenstående bekymringer der går igen i flere indsigelser, som vi finder anledning til at præcisere ud over det skrevne;

- Trafiksikkerhed
- Tunge transporter og -hyppighed

Ansøger betjener mange adresser i det midt- og vestjyske og Bøvlvej udgør i denne sammenhæng ingen undtagelse i virksomhedens drift – fokus på trafiksikkerhed og hensynsfuld transport til og fra produktionsanlæg italesættes i hverdagen for alle chauffører.

Det er ikke undgået ejes opmærksomhed at særlig Stadion Allé har manges opmærksomhed – begrundet i byens mange fælles faciliteter i dette område. Lægehus, skole, idrætsanlæg, kirke- og kirkegård er alle faciliteter hvortil der dagligt er mange 'besøgende', derfor anerkender vi lokalområdets bekymring.

Side 1 af 2

SvineRådgivningen - Din rådgivning til fremtiden

SvineRådgivningen yder rådgivning indenfor arbejdsområderne foder, stalde, produktion, coaching, E-kontrol, ledelse, produktionsøkonomi, miljø mv.

Stadion Allé forbinder Herningvej og Rahbæksvej/Rahbæksparken;

Ansøger vil gerne præcisere at Stadion Allé **IKKE** bliver anvendt som transportvej til/fra ejendommen -hvad angår ejer's egne transporter. Når der er tale om eksterne leverandører, kan ejer kun anmode om at der tages det nødvendige hensyn, og henstille til at vejen ikke anvendes.

Antal transporter og hyppighed.

Flere er meget bekymrede for antallet af tunge transporter – på udkastet's side 25 fremstår en tabel med beskrivelse af transporttyperne og deres hyppighed.

Undertegnede skal præcisere at antallet af transporter, herunder hyppige transporter med levende dyr, foder og afhentning af døde dyr samlet set udgør 8 transporter på en uge. Hertil lægges leverancer der alene foretages månedligt – 2 stk. Falder disse i samme uge vil der altså være tale om 10 transporter. En transport udgør en til-og en frakørsel.

Fordelt over ugens 5 hverdage svarer 10 transporter til gennemsnitlig 2 transporter pr. dag.

Hertil lægges den årlige udbringning af husdyrgødning. Her skal man huske at de omkringliggende arealer også i nuddriften får tilført husdyrgødning, som er flyttet til lokalområdet via en transport. Det vil således ikke være rimeligt at håndtere disse transporter som 'nye' i optællingen – idet disse erstatter transporter som allerede er der i dag.

Der produceres ved fuld belægning af staldene ca. 11.700 kbm husdyrgødning. Fordelt på lastvogne med 35 tons pr. transport svarer det til 334 transporter. Af dem bliver ca. 100-110 transporter kørt ud af området mens de resterende ligger i tankene på Bøvlvej 69 frem til udbringning i forår eller efterår.

På vegne af ansøger

Heidi Wentzlau

SvineRådgivningen

Side 2 af 2